

Beslut om Riktlinjer för hantering av avvikelser från god forskningssed

Beslut

Linköpings universitet (LiU) beslutar att "Riktlinjer för hantering av avvikelser från god forskningssed" ska träda i kraft den 20 december 2021 (se bilaga).

Beslutet ska börja tillämpas direkt efter ikraftträdandet.

Beslutet ersätter det tidigare beslutet om Riktlinjer för hantering av avvikelser från god forskningssed från den 2 mars 2020 (dnr LiU-2020-00641) och ska föras in i LiU:s regelsamling.

Skäl till beslut

Från och med den 1 januari 2020 prövas frågor om oredlighet i forskning av Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, Npof (7 § lagen [2019:504] om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning). Andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas av nämnden prövas från och med samma tidpunkt av högskolorna (1 kap. 17 § högskoleförordningen [1993:100]).

LiU beslutade den 2 mars 2020 om riktlinjer för hantering av ärenden om oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed vid LiU. I samband med beslutet angavs att LiU hade för avsikt att se över innehållet i riktlinjerna senast under våren 2021. På grund av personalförändringar påbörjades arbetet med att se över riktlinjerna först under sommaren 2021.

De nya riktlinjerna innehåller följande ändringar i förhållande till de som upphävs:

- I avsnitt 1 görs ett tillägg om högskolornas skyldighet att fastställa riktlinjer för sin prövning av misstänkta avvikelser från god forskningssed.
- I avsnitt 2.2 införs en ändring av definitionen av 'andra avvikelser från god forskningssed'. Syftet med ändringen är att anpassa definitionen till Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) definition i *Vägledning för hanteringen av misstankar om avvikelser från god forskningssed* (REK 2020:3), som publicerades efter det att LiU:s nuvarande riktlinjer trädde i

kraft.

- I ett nytt avsnitt, 2.3, införs en definition av begreppet 'forskningshuvudman'. Definitionen är densamma som i lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning. Syftet med tillägget är att kunna tydliggöra att gränserna för riktlinjernas tillämpningsområde är verksamhet för vilken LiU är forskningshuvudman. Det tidigare avsnittet 2.3 om avgränsningar numreras om och blir avsnitt 2.4.
- I avsnitt 3 införs en definition av begreppet 'forskare' i stället för att hänvisa till den praxis som gäller för prövning av ärenden om oredlighet i forskning.
- I avsnitt 4 tydliggörs i tredje stycket hur externa respektive interna anmälningar som avser avvikelser i forskning som genomförts för mer än tio år sedan ska hanteras.
- I avsnitt 5.2 förtydligas hur ett ärende kan inledas.
- I avsnitt 5.3.1 förtydligas i första stycket att LiU:s ansvar för att överlämna ärenden om oredlighet i forskning till Npof avser misstankar om oredlighet i verksamhet för vilken LiU är forskningshuvudman. I ett nytt andra stycke tydliggörs vad som gäller om misstanken gäller verksamhet för vilken LiU inte är forskningshuvudman.
- I avsnitt 5.3.2 införs i första stycket en skrivning som förklarar att det görs en skillnad mellan allvarliga och ringa avvikelser vid hantering av misstänkta andra avvikelser från god forskningssed. Syftet med ändringen är att anpassa hanteringen till §§ 4 och 5 i SUHF:s vägledning (REK 2020:3). I andra stycket förtydligas att LiU:s ansvar för att utreda ärenden om allvarliga avvikelser från god forskningssed avser misstankar om avvikelser i verksamhet för vilken LiU är forskningshuvudman. I ett nytt tredje stycke införs en särskild hantering för ringa avvikelser från god forskningssed.
- I avsnitt 5.3.3 görs ett tillägg i fråga om hantering av ett ärende som avser misstanke om avsaknad av etiskt tillstånd om gärningen har blivit straffrättsligt preskriberad. I avsnittet görs även ett förtydligande avseende otillåten bisyssla eller andra oegentligheter.
- I avsnitt 5.3.4 görs ett tillägg om parallella utredningar om oredlighet i forskning och andra avvikelser i enlighet med Npof:s bedömning enligt nämndens årliga rapport för 2020.
- I avsnitt 5.3.5 görs i första stycket förtydliganden avseende ogrundade anmälningar om avvikelser från god forskningssed, dvs. att ogrundade anmälningar antingen leder till att ett ärende inte inleds (intern anmälan) eller att anmälan ska avvisas (extern anmälan). I andra stycket görs förtydliganden avseende hanteringen av ogrundade anmälningar om oredlighet i forskning.
- I avsnitt 5.4.1 görs i första stycket ett tillägg om att utredningar om avvikelser från god forskningssed ska bedrivas skyndsamt och med den noggrannhet som ärendet kräver. I tredje stycket görs ett tillägg om att ett yttrande från sakkunniga ska kommuniceras med berörda forskare, som får möjlighet att yttra sig om utlåtandet. I fjärde stycket görs förtydliganden

avseende skyldigheten att kommunicera uppgifter i ärenden om avvikelser från god forskningssed.

- I ett nytt avsnitt, 5.4.2, beskrivs hur prövningen av ett ärende om avvikelse från god forskningssed går till. Det tidigare avsnittet 5.4.2 om Kommitténs beslut numreras om och blir avsnitt 5.4.3.
- I avsnitt 5.5.1 görs i första stycket ett tillägg om att när information lämnas om Npof:s beslut bör information även lämnas om beslutet kan komma att överklagas eller information om det har överklagats.
- I avsnitt 5.5.3 förtydligas vem som har ansvar för att vidta åtgärder om en forskare frias från misstankar, att det ska ske skyndsamt och vad som ska göras.
- I ett nytt avsnitt, 5.5.4, beskrivs att Kommittén för hantering av avvikelser från god forskningssed (KHAF) bör överväga om den ska föreslå åtgärder för berörd verksamhetsansvarig när Npof eller KHAF har fattat beslut i ett ärende.
- I avsnitt 5.7 tydliggörs att anmälare i vanliga fall inte anses inneha partsställning och därmed inte heller har rätt att överklaga Npof:s beslut.
- I avsnitt 5.8 görs ett tillägg om att berörda forskare och anmälare ska informeras när KHAF överlämnar ett ärende till Npof eller beslutar att låta utreda ärendet. I avsnittet stryks även en punkt om att de fackliga organisationerna ska informeras, då det får anses vara upp till berörd forskare att bedöma om den vill informera en facklig organisation. I andra stycket görs ett tillägg om vilka funktioner vid LiU som ska informeras när Npof eller KHAF har fattat beslut i ett ärende.
- I ett nytt avsnitt, 5.10, beskrivs vilket stöd som berörda forskare kan få i samband med ett ärende om oredlighet i forskning eller avvikelse från god forskningssed.

Utöver ovanstående ändringar i sak görs ett antal språkliga justeringar och förtydliganden.

Handläggningen av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av rektor vid rektors beslutsmöte i närvaro av universitetsdirektören Kent Waltersson, chefsjuristen Christina Helmér, som också deltagit i beredningen av ärendet, studentrepresentanten Beatrice Ronsten och rektors sekreterare Maria Fält, efter föredragning av universitetsjuristen Jenny Wäsström, som deltar digitalt. I beredningen av ärendet har även ledamöterna i KHAF och biträdande chefsjuristen Martin Putsén deltagit.

Samverkan har skett med den centrala samverkansgruppen.

Redaktionen för regelsamlingen har granskat beslutets form.

Jan-Ingvar Jönsson

Maria Fält på uppdrag av Jenny Wäsström

Sändlista:

Universitetsledningen
Universitetsdirektörens ledningsgrupp
Fakultets- och områdesstyrelser
Dekanerna
Prefekterna
Fakultetskanslierna
Överbibliotekarien
Internrevisionen
Berörda lokala fackliga organisationer
Studentkårerna
LiU-Nytt
Regelsamlingen
Mathias Broth, Filosofiska fakulteten
Ulf Melin, Filosofiska fakulteten
Anna Strömberg, Medicinska fakulteten
Johan D. Söderholm, Medicinska fakulteten
Katarina Eriksson Barajas, området Utbildningsvetenskap
Jonas Hallström, området Utbildningsvetenskap
Jörgen Nissen, området Utbildningsvetenskap
Robert Thornberg, området Utbildningsvetenskap
Nicolette Lakemond, Tekniska fakulteten
Ulf Nilsson, Tekniska fakulteten
Dokument- och arkivenheten (original)

Riktlinjer för hantering av avvikelser från god forskningssed

1 Bakgrund och syfte

Frågor om oredlighet i forskning prövas av Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, Npof (7 § lagen [2019:504] om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning).

En högskola ska pröva andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas av nämnden och fastställa riktlinjer för sin prövning samt varje år till nämnden redovisa uppgifter om avvikelser från god forskningssed som har prövats inom högskolan. (1 kap. 17 och 18 §§ högskoleförordningen [1993:100, HF]).

En högskola ska också återrapportera till nämnden vilka åtgärder den har vidtagit samt underrätta berörda intressenter om nämnden har fattat beslut om att det har förekommit oredlighet i forskning eller om det framgår av ett beslut av nämnden att det har förekommit en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering utan att uppsåt eller grov oaktsamhet har kunnat konstateras (13 och 14 §§ lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning).

Bedömningen av vilka ärenden som ska prövas av nämnden och vilka ärenden som ska prövas av högskolan måste göras utifrån definitionen av oredlighet i forskning, se avsnitt 2.1 nedan. De avvikelser från god forskningssed som inte definieras som oredlighet i forskning ska prövas av högskolan.

I detta dokument ger Linköpings universitet (LiU) riktlinjer för hanteringen av ärenden om oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed vid LiU.

I *Instruktion för Kommittén för hantering av avvikelser från god forskningssed* (dnr LiU-2021-03526) framgår vilka uppgifter och vilken organisation kommittén har.

2 Definitioner och avgränsningar

2.1 Oredlighet i forskning

Med 'oredlighet i forskning' avses en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning (2 § lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning).¹

2.2 Andra avvikelser från god forskningssed

Med 'andra avvikelser från god forskningssed' avses i dessa riktlinjer sådana avsteg från god forskningssed som inte räknas som oredlighet i forskning och som skadar eller riskerar att skada forskningens, forskningspersonernas eller forskarnas integritet och som begås vid planering, genomförande eller rapportering av forskning eller konstnärlig forskning. Vid bedömningen av vilka gärningar (handlingar och underlåtelser) som utgör andra avvikelser från god forskningssed bör ledning tas från den europeiska kodexen för forskningens integritet som publiceras av All European Academies (ALLEA).

Vid bedömning av om sådana avvikelser är att betrakta som allvarliga bör det särskilt beaktas om avvikelsen väsentligen skadar eller riskerar att skada forskningens, forskningspersonernas eller forskarnas integritet och om den har begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet.²

2.3 Forskningshuvudman

Med 'forskningshuvudman' avses en statlig myndighet eller en fysisk eller juridisk person i vars verksamhet forskningen utförs.

I ett och samma forskningsprojekt eller forskningssamarbete kan det finnas flera forskningshuvudmän.

¹ Utvecklingsarbete på vetenskaplig grund ingår i begreppet 'forskning'. Det kan beskrivas som ett idérikt och systematiskt utnyttjande av vetenskaplig och annan kunskap för att åstadkomma nya produkter, nya processer, nya system eller väsentliga förbättringar av nu existerande sådana (prop. 2018/19:58, s. 39). Det innebär att allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av sådant utvecklingsarbete prövas av Npof.

² Jämför not 1.

2.4 Avgränsningar

Utanför tillämpningsområdet för dessa riktlinjer faller ärenden om misstänkta oegentligheter och brott, ärenden om disciplinära åtgärder gällande studenter och doktorander, ärenden om diskriminering och trakasserier som hanteras enligt diskrimineringslagen (2008:567), ärenden enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) och personalansvarsärenden. Sådana ärenden hanteras enligt särskilda riktlinjer eller rutiner.

3 Personkrets i ärenden om andra avvikelser från god forskningssed

Med 'forskare' avses personer som genomgår eller har genomgått forskarutbildning och som deltar i forskning. Övriga personer som deltar i forskningsverksamhet, t.ex. studenter på grundnivå eller avancerad nivå samt teknisk och administrativ personal, räknas inte som forskare.

4 Preskription i ärenden om andra avvikelser från god forskningssed

LiU:s prövning av andra avvikelser från god forskningssed får inte grundas på omständigheter som är äldre än tio år när ärendet inleds, om det inte finns särskilda skäl.

Motsvarande omständigheter som kan vara särskilda skäl för preskription i ärenden om oredlighet i forskning gäller i ärenden om andra avvikelser från god forskningssed (jämför prop. 2018/19:58, s. 72).

En extern anmälan som avser andra avvikelser från god forskningssed i forskning som genomförts för mer än tio år sedan ska avvisas, om det inte finns särskilda skäl att ta upp anmälan till prövning. En intern anmälan som avser andra avvikelser från god forskningssed i forskning som genomförts för mer än tio år ska inte föranleda att ett ärende inleds, om det inte finns särskilda skäl.

5 LiU:s hantering av andra avvikelser från god forskningssed

5.1 LiU:s kommitté för hantering av avvikelser från god forskningssed

Vid LiU ansvarar en särskild kommitté (Kommittén) för hanteringen av ärenden om oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed. Ledamöter i Kommittén utses i särskild ordning enligt Instruktionen för Kommittén för hantering av avvikelser från god forskningssed (dnr LiU-2020-00642).

5.2 Hur ett ärende inleds

Ett ärende som gäller misstanke om oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed i LiU:s verksamhet kan inledas vid LiU genom

- en extern anmälan,
- ett överlämnande från Npof,
- på initiativ av Kommittén efter bedömning av en intern anmälan, eller
- på eget initiativ av Kommittén.

En anmälan om oredlighet i forskning kan även göras direkt till Npof enligt 7 § andra stycket 2 lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Varje medarbetare vid LiU ansvarar för att en misstanke om andra avvikelser från god forskningssed i LiU:s verksamhet omgående anmäls skriftligen till Kommittén.

5.3 Inledande bedömning och eventuell förberedande utredning

När Kommittén har tagit emot en anmälan eller själv initierat ett ärende ska Kommittén skyndsamt bedöma vad ärendet gäller och hur det ska hanteras enligt följande.

5.3.1 Misstanke om oredlighet i forskning

Om en gärning helt eller delvis misstänks utgöra oredlighet i forskning som förekommit i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman ska Kommittén skyndsamt lämna över handlingarna i ärendet till Npof (6 § lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning).

Om en anmäld misstanke om oredlighet avser verksamhet för vilken LiU inte är en forskningshuvudman får det bedömas i varje enskilt fall om Kommittén ska lämna över ärendet till Npof eller om Kommittén ska informera anmälaren om möjligheten att själv anmäla ärendet dit.

5.3.2 Misstanke om andra avvikelser från god forskningssed

Vid hantering av misstänkta andra avvikelser från god forskningssed görs en skillnad mellan allvarliga och ringa avvikelser.

Om en gärning helt eller delvis misstänks utgöra andra allvarliga avvikelser från god forskningssed som förekommit i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman och forskaren eller forskarna tillhör personkretsen enligt avsnitt 3 och ärendet inte är preskriberat enligt avsnitt 4 ska Kommittén låta utreda ärendet enligt avsnitt 5.4.

Om en gärning enligt första stycket bedöms utgöra en ringa avvikelse från god forskningssed kan Kommittén överlämna ärendet till prefekten för berörd verksamhet att efter samråd med dekanen hantera ärendet på det sätt som bedöms lämpligt med hänsyn till den misstänkta avvikelsen karaktär utan att fatta beslut i frågan om avvikelse. I den mån det bedöms lämpligt kan Kommittén även låta utreda en gärning som bedöms utgöra en ringa avvikelse enligt avsnitt 5.4.

5.3.3 Misstanke om andra regelbrott

Vissa handlingar eller underlåtelser i samband med forskning kan vara reglerade i lag eller annan författning och vara straffbelagda. I den del gärningen är straffbelagd ska den inte prövas som oredlighet i forskning eller som andra avvikelser från god forskningssed. Det gäller exempelvis misstanke om att det saknas etiska tillstånd för forskning på djur eller människor, tillstånd från Läkemedelsverket eller andra tillstånd. Undantagsvis får en sådan gärning prövas som andra avvikelser från god forskningssed om gärningen inte kan prövas straffrättsligt på grund av preskription.³ Förekomsten av en otillåten bisyssla eller andra oegentligheter enligt definitionen i LiU:s riktlinjer för hantering av misstänkta oegentligheter och brott ska inte heller prövas som andra avvikelser från god forskningssed. Om en gärning som förekommit i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman helt eller delvis misstänks innefatta sådana straffbelagda brott eller oegentligheter ska Kommittén anmäla det enligt LiU:s riktlinjer för hantering av misstänkta oegentligheter och brott.

5.3.4 Misstanke om både oredlighet och andra avvikelser

I den mån misstanken samtidigt gäller oredlighet i forskning, andra avvikelser från god forskningssed eller andra regelbrott ska respektive del hanteras enligt avsnitten 5.3.1, 5.3.2 och 5.3.3. Normalt bör utredningsåtgärder avseende de olika delarna kunna ske parallellt. Om utredningarna går in i varandra kan det i ett enskilt fall finnas behov av att stämna av med övriga utredningsinstanser.

5.3.5 Ogrundad anmälan och avvisning

Ärenden om andra avvikelser

Om en anmälan om andra avvikelser från god forskningssed enligt avsnitt 5.3.2 bedöms vara ogrundad får Kommittén besluta att avvisa anmälan (vid en extern anmälan) eller att inte inleda något ärende om avvikelse (vid en intern anmälan).

En anmälan om avvikelse från god forskningssed enligt 5.3.2 ska också avvisas (vid en extern anmälan) eller inte inleda något ärende (vid en intern anmälan) om

³ Jfr prop. 2018/19:58, s. 48.

1. gärningen inte har förekommit i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman enligt definitionen i avsnitt 2.3,
2. anmälan avser en person som inte är forskare enligt definitionen i avsnitt 3, eller
3. gärningen är preskriberad (se avsnitt 4).

Ärenden om oredlighet

En extern eller anonym anmälan om oredlighet i forskning enligt 5.3.1 ska överlämnas till Npof för prövning av nämnden om det kan misstänkas att oredlighet i forskning har förekommit i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman. Om det enligt Kommittén inte kan misstänkas att oredlighet i forskning har förekommit ska anmälan inte överlämnas. Om anmälaren är känd bör Kommittén i sådana fall informera anmälaren om möjligheten att själv anmäla ärendet till Npof.

En intern anmälan om oredlighet i forskning eller påståenden om fabricering, förfalskning eller plagiering, som enligt Kommittén varken väcker misstankar om att oredlighet i forskning eller avvikelse från god forskningssed har förekommit i LiU:s verksamhet, ska inte tas upp till prövning. Kommittén ska underrätta anmälaren om detta.

5.3.6 Förberedande utredning

Vid behov av att göra en förberedande utredning för att få klarhet i vad anmälan eller överlämnandet gäller bör denna förberedande utredning bedrivas skyndsamt. Kommittén ansvarar för den förberedande utredningen.

5.4 Handläggning av ärenden om andra avvikelser från god forskningssed

5.4.1 Utredning och utredningsrapport

Den utredningsgrupp som Kommittén tillsatt utreder ärendet i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen (2017:900) och avsnitt 3 i LiU:s arbetsordning. Utredningen ska bedrivas skyndsamt och med den noggrannhet som ärendet kräver.

En forskare som misstänks för andra avvikelser från god forskningssed ska under utredningen informeras om misstankarna och få möjlighet att lämna synpunkter på dem och de uppgifter som utredningsgruppen samlar in.

Vid behov kan utredningsgruppen hämta in yttranden från sakkunniga. Ett sådant yttrande ska kommuniceras med berörda forskare, som får möjlighet att yttra sig om utlåtandet.

När ärendet är färdigberett fastställer den utredningsansvariga en slutlig utredningsrapport där misstanken, utredningen och utredningsgruppens

bedömning av gärningen dokumenteras. Utredningsrapporten lämnas till Kommittén som underlag för Kommitténs beslut. Om utredningsgruppens bedömning är att det har förekommit en avvikelse från god forskningssed ska utredningsrapporten även innehålla förslag på vilka intressenter som bör informeras. Innan Kommittén fattar beslut i ärendet ska sakuppgifter av betydelse för avgörandet kommuniceras med berörda forskare, som då får möjlighet att yttra sig över dem. Om det bedöms lämpligt bör dock hela utredningsrapporten inklusive utredningsgruppens bedömning kommuniceras med berörda forskare.

5.4.2 Prövningen av ärendet

Kommittén gör sina bedömningar i fem steg som följer strukturen i definitionen av andra avvikelser från god forskningssed i avsnitt 2.2:

1. Är det fråga om planering, genomförande eller rapportering av forskning eller konstnärlig forskning?
2. Har forskningen förekommit i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman?
3. Har forskningen utförts av en person som är forskare enligt definitionen i avsnitt 3?
4. Är det i sådant fall fråga om avsteg från god forskningssed som inte räknas som oredlighet i forskning?
5. Hur allvarlig bedöms avvikelsen?
 - a. Är det fråga om avsteg som väsentligen skadar eller riskerar att skada forskningens, forskningspersonernas eller forskarnas integritet?
 - b. Har det skett med uppsåt eller grov oaksamhet?

5.4.3 Kommitténs beslut

När utredningen är slutförd föredrar den utredningsansvariga ärendet (utredningsrapporten, eventuella synpunkter från den berörda forskaren och ett förslag till beslut) för Kommittén.

Kommittén ska fatta beslut om hur gärningen bedöms:

1. Att det inte har varit fråga om någon avvikelse från god forskningssed.
2. Att det har varit fråga om en avvikelse från god forskningssed. Om gärningen bedöms utgöra en avvikelse från god forskningssed ska det i beslutet anges vem eller vilka som ska hållas ansvariga för avvikelsen.

I anslutning till beslutet kan Kommittén uttala sig i frågan om den anser att det finns behov av att åtgärda brister i exempelvis det förebyggande arbetet eller i forskningsmiljön, eller att se över riktlinjer, rutiner och organisatoriska

förhållanden. Om Kommittén uttalar sig om att det finns behov av sådana åtgärder ska beslutet överlämnas till rektor för bedömning av förslagen.

5.5 Åtgärder efter Npof:s eller Kommitténs beslut

5.5.1 Underrättelser till intressenter

I följande fall ska den utredningsansvariga snarast efter det att beslut har fattats informera berörda intressenter om beslutet genom att bifoga en kopia av beslutet:

- a) När Npof har fattat beslut om att det har förekommit oredlighet i forskning. I dessa fall bör information även lämnas om att beslutet kan komma att överklagas eller information om det har överklagats.
- b) När det framgår av ett beslut av Npof att det har förekommit en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering utan att uppsåt eller grov oaktsamhet har kunnat konstateras.
- c) När Kommittén har beslutat att det har förekommit andra avvikelser från god forskningssed.

Exempel på intressenter som ska informeras om beslutet är berörda forskningsfinansiärer, myndigheter och vetenskapliga tidskrifter. Det kan förekomma att även andra aktörer berörs av beslutet och de ska i sådana fall också informeras om detta. Av informationen ska det framgå att Npof:s beslut kan komma att överklagas.

Vilka intressenter som ska informeras måste avgöras från fall till fall.

5.5.2 Överlämnande till rektor för frågor om personalansvar

När Npof eller Kommittén har fattat beslut om att det har förekommit oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed och det gäller en forskare som är anställd vid LiU ska beslutet överlämnas till rektor för bedömning av om ärendet ska hänskjutas till personalansvarsnämnden (PAN) eller till Statens ansvarsnämnd (SAN) för prövning av arbetsrättsliga åtgärder.

5.5.3 Åtgärder om en forskare frias från misstankar

Om en forskare frias från misstanke om annan avvikelse från god forskningssed ska Kommittén tillsammans med berörd dekan och prefekt skyndsamt vidta lämpliga åtgärder för att minimera den skada som misstanken och ärendets hantering kan ha medfört för forskarens fortsatta verksamhet.

5.5.4 Övriga åtgärder

När Npof eller Kommittén har fattat beslut i ett ärende som avser forskning i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman bör Kommittén överväga om den ska föreslå för berörd verksamhetsansvarig att vidta åtgärder för att oredlighet i forskning, andra avvikelser från god forskningssed eller oaktsamma avsteg från god

forskningssed inte ska upprepas. Det kan t.ex. handla om att se över interna rutiner eller organisatoriska strukturer eller påtala att det finns behov av utbildning.

Om oredlighet i forskning eller avvikelse från god forskningssed har konstaterats avseende en examinationsuppgift i forskarutbildning bör Kommittén informera examinatoren eller betygsnämnden om detta.

5.6 Återrapportering

LiU är skyldigt att rapportera till Npof vilka åtgärder universitetet har vidtagit eller avser att vidta med anledning av Npof:s beslut. Rapporteringen ska ske inom sex månader efter det att beslutet har vunnit laga kraft (13 § lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning). Rapporteringsskyldigheten gäller i följande fall:

- Om Npof har fattat ett beslut om att det har förekommit oredlighet i forskning.
- Om det framgår av ett beslut av Npof att det har förekommit en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering utan att uppsåt eller grov oaktsamhet har kunnat konstateras.

LiU är också skyldig att senast den 30 mars varje år i oidentifierad form redovisa till Npof uppgifter om andra avvikelser från god forskningssed som under föregående år har prövats inom LiU.

Kommittén ansvarar för att rapportering och redovisning sker enligt ovan.

5.7 Överklagande

Npof:s beslut om oredlighet i forskning kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol (15 § lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning). Anmälare anses i vanliga fall inte inneha partsställning och har därmed inte heller rätt att överklaga.⁴

LiU:s beslut som fattas av Kommittén enligt avsnitt 5.4.3 kan inte överklagas (12 kap. 4 § HF), vilket ska framgå av Kommitténs beslut.

⁴ Npof, Årlig rapport – En sammanställning av oredlighet och avvikelser från god forskningssed, 2020, s. 36.

5.8 Kommunikation

Efter det att Kommittén beslutat om hanteringen enligt avsnitt 5.3 ska kommunikation ske enligt följande:

- Kommitténs ordförande ska avgöra vem eller vilka som ska informeras om ärendet (exempelvis rektor, kommunikationsdirektören och den ansvariga för verksamheten som berörs av händelsen) och informera dessa, samt se till att utredningsgruppen känner till vilka som har fått sådan information. Detta bör ske i samband med att Kommitténs ordförande utser en utredningsansvarig och en utredningsgrupp.
- När Kommittén överlämnar ett ärende till Npof enligt avsnitt 5.3.1 eller har beslutat att låta utreda ärendet enligt avsnitt 5.3.2 ska den informera berörda forskare och anmälare.

När Npof eller Kommittén har fattat beslut i ett ärende som gäller oredlighet i forskning eller avvikelser från god forskningssed i verksamhet för vilken LiU är en forskningshuvudman ska rektor, kommunikationsdirektören och den ansvariga för verksamheten som berörs av händelsen informeras om beslutet. Vid behov bör en kommunikationsplan tas fram av den utredningsansvariga i samråd med någon vid kommunikationsavdelningen.

Mediakontakter i LiU:s namn ska ske i enlighet med LiU:s kommunikationspolicy.

5.9 Diarieföring och dokumenthantering

- Uppgifter och handlingar i ett ärende som hanteras enligt dessa riktlinjer ska dokumenteras, diarieföras och arkiveras enligt ordinarie regler om ärendehantering.
- Uppgifter i ärendet kan omfattas av sekretess.
-

5.10 Stöd till berörda forskare

Arbetsgivaren ansvarar för arbetstagarnas arbetsmiljö i enlighet med arbetsmiljölagen (1977:1160). Stödjande insatser till berörda forskare via exempelvis företagshälsovård kan bli aktuella. Berörda forskare kan vid behov även vända sig till sitt arbetsmiljöombud.